

REKO LUNDÁN
AINA JOKU
EKSYY

TAIDE
★★★★★
TESTAAJAT
IHAN FILIKSEN MUKAAN.

TAMPEREEN
TEATTERI

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tervetuloa Taidetestaajat!.....	3
2. INFO: saapuminen teatteriin ja muuta tärkeää tietoa.....	4
3. Aina joku eksyy: perustiedot esityksestä	5

HELPPOJA ETKOJA – valitse teille sopivat!

4. Taidekaaren työpaja koululla – tarjotaan kaikille luokille.....	6
5. Lähettäkää kysymyksiä teatterivierailun haastattelutuokioon	6
6. Videot Tampereen Teatterista ja esityksen tekijöistä.....	6
7. Tutustu helposti esityksen maailmaan – PowerPoint.....	6
8. Teatterietiketti-visa – Kahoot tai monivalinta.....	7
9. Aina joku eksyy – suomi -sanakirja	8

JATKOT LYHYESTI

10. MieliPIDemittari.....	9
11. Millaisia tunteita esitys herätti? – keskustele tai kirjoita	9

JATKOT: SUKELLA SYVEMMÄLLE

12. Etsi sanoja ruudukosta.....	10
13. Analysoi henkilöiden välisiä suhteita	11
14. Kuuma tuoli -draamaharjoitus	11
15. Tukea esityksen herättämiin tuntemuksiin	11

1. Tervetuloa Taidetestaajat!

Taidetestaajat-elämys koostuu kolmesta vaiheesta: etkoista, teatterivierailusta ja jatkoista. Tässä etko- ja jatkomateriaalissa on tietoa teatterista ja Aina joku eksyy -näytelmästä sekä tehtäviä esityskokemuksen käsittelyyn.

TÄRKEIMMÄT ASIAT VIERAILUUN LIITTYEN:

***INFO** kertoo tärkeimmät asiat saapumisesta vierailulle.

***KATSOKAA LYHYT VIDEO: Miten teatteriesitys valmistuu?** Tampereen Teatteri esittäytyy [videolla](#) (kesto noin 8,5 min)

***LÄHETTÄKÄÄ KYSYMYKSIÄ vierailun haastatteluhetkeen:**

Esityksen jälkeen näyttämöllä on teatterilaisten haastatteluhetki, joka kestää noin 15-20 minuuttia. Lähetättehän etukäteen kysymyksiä esityspäivänne haastatteluun. Lähetätkää kysymykset osoitteella: neili.koivuniemi@tampereenteatteri.fi. Liitäthän viestiisi vierailupäivänne.

***TAIDEKAAREN TYÖPAJA:**

Ennen teatterivierailua Taidetestaajat-kokonaisuuteen kuuluu Tampereen kaupungin kulttuurikasvatusohjelma Taidekaaren tarjoama kouluilla järjestettävä draamatyöpaja.

***HUOM, OPETTAJA! Seuraa sähköpostiasi!**

Opettajat saavat teatterilta sähköpostia noin 2 viikkoa ennen Taidetestaajat-vierailua. Viestissä on tärkeää ajantasaista tietoa vierailulle saapumisesta ja käytännöistä.

Teatterin nettisivuilta www.tampereenteatteri.fi löydät tämän etko- ja jatkomateriaalin näytelmän sivulta tai Yleisötyö-sivulta kohdasta Taidetestaajat.

Mitä tykkäsitte? Fiilikset jakoon: [#tampereenteatteri](#) [#taidetestaajat](#)

Lisätietoa: Neili Koivuniemi, tiedottaja ja yleisötyövastaava, neili.koivuniemi@tampereenteatteri.fi

Etko- ja jatkomateriaalin tekijät:

Kaisa Kauhanen	Hatanpään koulu, äidinkieli ja kirjallisuus
Eija Piikkilä	TAMK, Sosiaali- ja terveysala
Sari Ruokonen	Tredu, sosiaali- ja terveysala
Miia Kuorilehto	Linnainmaan koulu, äidinkieli ja kirjallisuus
Jutta Kyösti	Tredu, äidinkieli ja kirjallisuus

Toimitus: Neili Koivuniemi, Tampereen Teatteri

Kuva: Harri Hinkka

2. INFO: saapuminen teatteriin ja muuta tärkeää tietoa

- Esitys on Tampereen Teatterin Frenckell-näyttämöllä (Frenckellinaukio 2)
- Taidetestaajien näytöksissä ei ole merkittyjä paikkoja, ette siis tarvitse lippuja.
- Ulkovaatteet jätetään bussiin tai aulan naulakoihin.
- Esityksen alkamisesta ilmoitetaan merkkisoihilla.
- Suljethan esityksen ajaksi kännykän, samoin myös kaikki soittimet ja pelit.
- Esityksen aikana valokuvaaminen ja nauhoittaminen eivät ole sallittua.
- Eläydy esitykseen! Naura, jos naurattaa ja itke, jos itkettä.
- Arvostathan esiintyjä ja muita katsojia. Jaa ajatuksesi kavereille vasta väliajalla.
- Karkit, juomat, sipsit ja muut herkut eivät kuulu katsomoon.
- Jos sinun täytyy poistua salista esityksen aikana, pääset sinne takaisin vasta väliajan jälkeen.
- **Teatterin kahvioista voit ostaa herkkuja väliajalla. Taidetestaajille on varattuna 5 € yhteishintaan herkullinen syötävä ja juoma.**
- Esityksen päätyttyä voit taputtaa, huutaa "bravo!" tai nousta seisomaan ja taputtaa.
- Heti esityksen päätyttyä näyttämöllä on tilaisuuteen kuuluva teatterilaisten haastattelutuokio.
- Vierailun lopuksi annetaan palautetta omilla kännyköillä Taidetestaajat-arviointisovelluksessa.

HUOM!

Opettajat saavat teatterilta sähköpostia noin 2 viikkoa ennen vierailua. Viestissä on tärkeää ajantasaista tietoa saapumisesta ja käytännöistä.

3. AINA JOKU EKSYY: perustiedot esityksestä

Kuusikymppinen Hanna Rinne (**Mari Turunen**) on saanut aivoinfarktin ja herää tuperruksissa sairaalassa. Näytelmän edetessä sairas, huonomuistinen ja haparoitunut Hanna käy läpi elämänsä vaiheita lapsuudesta aikuisuuteen. Muistoissa menneet tapahtumat sekoittuvat humoristisesti nykyisyyteen.

Hannan aikuiset lapset, Aki (**Kai Vaine**) ja Liisa (**Annuska Hannula**) vierailevat äidin sairasvuoteella ristiriitaisin tuntein. Molempia painaa äidin vuosia jatkunut alkoholismi sekä kipu hyläytyksi tulemisen tunteesta, jonka he lapsina kokivat äidin jättäessä perheensä. Samalla heillä molemmilla on voimakas mielipide siitä, kumpi on alkoholisoituneen äidin kanssa toiminut oikein, hänestä huolehtinut ja ongelmissa auttanut.

Reko Lundánin riipaiseva ja monisävyinen näytelmä avaa koskettavalla tavalla kuvitteellisen Rinteen perheen tarinan. Teksti on kirjoitettu hersyvästi suurella lämmöllä. Henkilöiden kohtalot ovat samaistuttavia ja tuntuvat aidoilta. Näytelmän maailma on surkukupaisan koskettava, eikä aina tiedä pitäisikö sen äärellä itkeä vai nauraa.

Näytelmän ohjauksesta vastaa uusi nuoren polven ohjaaja **Jaakko Kiljunen**. Ohjaustyö on hänen lopputyönsä Taideyliopiston Teatterikorkeakouluun. Teoksen sovitus sijoittuu osittain nykypäivään ja osa kohtauksista Tampereelle. Näin 1990-luvun lopulla kirjoitettu näytelmä tulee meitä kaikkia lähemmäs ja siitä voi löytää kosketuspintaa myös omiin henkilökohtaisiin kokemuksiin ja tuntoihin.

Työryhmä

Käsikirjoitus **Reko Lundán**

Ohjaus **Jaakko Kiljunen**

Lavastussuunnittelu **Mikko Saastamoinen**

Pukusuunnittelu **Mari Pajula**

Valo- ja videosuunnittelu **Ville Tolvanen**

Äänisuunnittelu **Jouni Koskinen**

Naamioinnin suunnittelu **Kirsi Rintala**

Tuottaja **Mari Posti**

Teoksen esitysoikeuksia valvoo Agency North.

Rooleissa

Nyky-Hanna

Mari Turunen

Liisa Rinne, Vieno Vehmanen

Annuska Hannula

Lauri Vehmanen, Aki Rinne

Kai Vaine

Aino Vehmanen, Irmeli Lindström,

Katriina Lilienkamp

Suvi, Uusi nainen

Tuomo Vehmanen,

Opettaja, Terveystenhoitaja

Matti Hakulinen

Hanna Vehmanen/Rinne

Ilona Karppelin

Ripa Rinne

Vili Saarela

Ensi-ilta Tampereen Teatterin Frenckell-näyttämöllä 5.2.2025

HELPPOJA ETKOJA – valitse teille sopivat!

4. Taidekaaren työpaja koululla

Ennen teatterivierailua tamperelaisille luokille kuuluu Taidetestaajat-kokonaisuuteen Tampereen kaupungin kulttuurikasvatusohjelma Taidekaaren tarjoama koululla järjestettävä draamatyöpaja.

5. Lähettäkää kysymyksiä teatterivierailun haastattelutuokioon

Vierailun yhteydessä heti esityksen jälkeen pidetään teatterilaisten haastatteluhetki, johon toivomme, että nuoret suoraan tai nuoret opettajan välityksellä lähettävät kysymyksiä. Kysymykset yleisötöy-vastaavalle osoitteella: neili.koivuniemi@tamperenteatteri.fi. Liitäthän viestiisi vierailupäivänne, kiitos!

6. Videot teatterista ja esityksen tekijöistä

1) Ennen (tai jälkeen) vierailua voitte tutustua Tampereen Teatteriin ja teatteriesitysten valmistamiseen [tämän videon avulla](#) (kesto noin 8,5 min).

2) Hatanpään koulun ysiluokkalaiset Aurora Keskinen ja Maija Kaarnametsä haastattelevat näillä videoilla [ohjaaja Jaakko Kiljusta](#) sekä näyttelijöistä [Kai Vainetta](#), [Ilona Karpelinia](#) ja [Vili Saarelaa](#).

7. Tutustu helposti esityksen maailmaan – PowerPoint

PowerPointissa käydään läpi lyhyesti ja yksinkertaisesti esitykseen ja sen taustaan liittyviä asioita. Pääset PowerPoint-esitykseen [tästä](#).

8. Teatterietiketti-visa – Kahoot tai monivalinta

Visailun voi tehdä Kahoot-visana [tästä](#) tai monivalintana (alla).

- Olet menossa katsomaan Tampereen Teatterin näytelmää Aina joku eksyy. Tampereen Teatterin kaksi näyttämöä sijaitsevat
 - Hämeenpuiston varrella.
 - Pyynikintorilla.
 - Tammelantorilla.
 - Keskustorin laidalla.
- Teatteriin saavutaan
 - tuntia ennen esityksen alkua.
 - 45 minuuttia ennen esityksen alkua.
 - hyvissä ajoin ennen esityksen alkua.
 - sopivasti myöhässä, koska ensin tulee mainoksia.
- Saapuessasi Tampereen Teatteriin
 - pidä ulkovaatteet esityksen ajan päälläsi katsomossa.
 - jätä ulkovaatteet aulan naulakoihin.
 - laita ulkovaatteet reppuun ja jätä se vahtimestarille käytävällä.
 - myttää ulkovaatteet penkkien väliin katsomossa.
- Katsomossa
 - voit valita haluamasi paikan itse.
 - vahtimestarit ohjaavat sinut paikalle, jolla voit istua esityksen ajan.
 - etsit lipussa lukevan paikan itsellesi.
 - paikkaa voi vaihdella esityksen aikana.
- Esityksen aikana
 - voit nauttia tuomiasi herkkuja ja virvoitusjuomia.
 - voit nauttia teatterin kahviosta ostamiasi karkkeja ja virvoitusjuomia.
 - et voi syödä tai juoda, mutta väliajalla voit ostaa herkkuja kahviossa.
 - voit syödä mukaan ottamaasi noutoruokaa.
- Jos sinulla on tärkeää asiaa kaverillesi esityksen aikana,
 - esitys keskeytetään, jotta voit kertoa tärkeän asian kaverillesi.
 - sinun on odotettava väliaikaan, jotta voit kertoa asiasi kaverillesi.
 - voit kuiskata asiasi.
 - voit laittaa kaverillesi viestin.
- Esityksessä ei voi käyttää puhelinta,
 - koska puhelimen käyttö häiritsee esiintyjiä, yleisöä ja tekniikkaa.
 - koska siellä saa käyttää vain maksullista lankapuhelinta.
 - koska teatterirakennuksessa ei ole kenttää.
 - koska kaikilla ei kuitenkaan ole puhelinta mukana ja se olisi epäreilua.
- Jos jonkun puhe tai muu toiminta häiritsee esitystä,
 - esitys jatkuu tavalliseen tapaan.
 - vahtimestarit vievät häiritsijän varoituksen jälkeen aulaan.
 - näyttelijät puhuvat kovempaa, jotta kaikki kuulisivat esityksen.
 - hän joutuu istumaan näyttämön reunalle.
- Näytelmän aikana EI kannata
 - itkeä.
 - nauraa.
 - hämmästyä.
 - nukahtaa.
- Kotimatalle
 - voin lähteä hieman ennen esityksen päättymistä, jotta en juutu ruuhkaan.
 - lähden väliajalla.
 - lähden aplodien jälkeen muun yleisön mukana.
 - lähden silloin, kun siltä tuntuu.

Oikeat vastaukset: 1.D, 2.C, 3.B, 4.B, 5.C, 6.B, 7.A, 8.B., 9.D, 10.C

9. Aina joku eksyy – suomi -sanakirja

Näytelmässä esiintyy joitakin murteellisia tai vanhahtavia sanoja, jotka voivat kuulostaa oudoilta ja vierailta. Kun selvität etukäteen muutamien tällaisten sanojen merkityksen, voi vuoropuhelu näytelmää katsoessa tuntua helpommalta seurata.

Yhdistä samaa tarkoittavat sanat. Käytä tarvittaessa apuna nettiä.

sarkatakki	painaa (tekstiä), kirjoittaa
(p)räntätä	te
paree	neuleliivi
peesata	lapsi
mulli	teettää töitä muilla
ehtoo	villakangastakki
vallesmanni	parempi
passuuttaa	teidän
vesa	seurata
teitit	ilta
teitin	luottamusmies
krääsä	sonni
slipoveri	tarpeeton tavara

+ Selvitä, mikä on “rentukka”.

10. Mielipidemittari ja jatkokysymyksiä

Opettaja esittää väittämiä teatterissa käymisestä ja nähdystä esityksestä. Oppilaat osoittavat mielipiteensä kääntymällä oikeaan (täysin samaa mieltä) tai vasempaan (täysin eri mieltä) tai jäämällä paikoilleen (ei samaa eikä eri mieltä). Opettaja voi esittää jatkokysymyksiä keskustelun pohjaksi.

1. Esitys oli kiinnostava alusta loppuun asti. (Mikä oli esityksen mielenkiintoisin kohta? Miksi?)
2. Minulle selvisi heti alussa, miksi välillä näytettiin videokuvaa ja välillä näyteltiin. (Miksi esityksessä oli tällainen toteutus? Oliko se mielestänne onnistunut ratkaisu?)
3. Näyttelijät sopivat hyvin rooleihinsa. (Kehen olit erityisen tyytyväinen ja kenet olisit ehkä vaihtanut toisenlaiseen näyttelijään? Miksi?)
4. Esityksessä käsitellyt teemat (vanheneminen, sisarusuhteet, alkoholismi) olivat yllättäviä. (Mitä odotit?)
5. Esitys oli sopiva kahdeksaluokkalaisten. (Perustele.)
6. Menisin mielelläni katsomaan jotain muutakin esitystä teatteriin. (Millainen esitys kiinnostaisi? Miksi?)
7. Suosittelisin tätä esitystä muillekin. (Kenelle etenkin?)

11. Millaisia tunteita esitys herätti?

Pohdi näytelmän herättämiä tunteita opettajan valinnan mukaan keskustellen tai itsenäisesti kirjoittaen.

Mikä näytelmässä:

1. ihastutti?
2. vihastutti?
3. ärsytti?
4. suretti?
5. pelotti?
6. säälitti?
7. tuntui tutulta?
8. tuntui kaukaiselta?
9. kummastutti?
10. itketti?
11. nauratti?
12. tylsistyi?
13. pahoitti mielesi?
14. jäi mietityttämään?
15. oli onnistunut erityisen hyvin?
16. oli epäonnistunut?
17. oli sanoma?

JATKOT: SUKELLA SYVEMMÄLLE

12. Etsi sanoja ruudukosta

Ruudukossa on mielen hyvinvointiin liittyviä sanoja (35 sanaa). Etsi sanoja vaak- tai pystysuoraan.

O	N	I	L	U	O	N	T	O	T	A	R	V	O	T	M	P	K	O	O
O	Y	R	A	N	T	E	E	K	S	I	A	N	T	O	E	T	I	C	P
L	U	P	N	I	S	A	M	K	Y	S	T	Ä	V	Ä	T	E	L	A	P
R	T	E	E	Y	S	F	L	L	L	U	O	V	U	U	S	T	O	H	E
A	U	R	I	N	K	O	S	I	L	U	S	P	Y	Z	Ä	E	D	V	L
V	I	H	N	O	M	U	S	I	I	K	K	I	R	J	J	T	X	N	Y
I	R	E	N	N	I	S	S	K	O	P	P	I	M	I	N	E	N	A	T
N	E	D	O	H	I	A	E	U	Z	A	A	R	L	E	A	T	K	U	O
T	N	D	S	A	M	R	U	N	O	T	R	T	E	A	T	T	E	R	I
O	T	T	T	R	I	R	M	T	A	S	H	Ä	P	P	P	C	S	U	M
V	O	A	U	R	R	A	S	A	B	L	U	M	O	W	S	O	Ä	J	E
B	U	E	S	A	S	W	U	L	Q	U	U	I	R	A	S	O	X	Ä	L
E	T	L	Y	S	L	A	U	L	A	M	I	N	E	N	E	P	R	I	I
I	U	O	Y	T	A	B	S	I	I	I	Å	E	E	E	H	H	Z	M	A
I	M	K	O	U	P	O	H	T	I	M	I	N	E	N	P	A	O	C	I
O	I	U	L	K	O	I	L	U	U	M	Ö	P	T	Ö	S	L	O	O	S
A	N	V	I	S	M	Y	Ö	T	Ä	T	U	N	T	O	G	A	O	P	U
A	E	A	T	E	R	U	O	K	A	R	Y	T	M	I	V	U	L	B	U
X	N	T	T	T	Q	V	V	K	I	I	T	O	L	L	I	S	U	U	S
T	A	N	S	S	I	M	I	N	E	N	Ö	U	B	O	V	Y	P	P	T

Kun olet löytänyt kaikki sanat, valitse niistä itsellesi tärkeät sanat. Voit valita sanoista Top 3 eli mitkä kolme ovat sinulle tärkeimpiä?

Mitä haluaisit vielä listaan lisätä eli mikä muu asia tai tekeminen tuo itsellesi hyvää oloa?

Tästä voit katsoa etsittävät sanat. Voit myös merkitä sanan löydetyksi esimerkiksi yliviivaamalla sen.

LUONTO	METSÄ	LIIKUNTA	RAVINTO
UNI	PERHE	HARRASTUKSET	MUSIIKKI
PIIRTÄMINEN	YSTÄVÄ	RUNOT	ILO
TANSSIMINEN	LAULAMINEN	AURINKO	LEPO
POHTIMINEN	TEATTERI	ULKOILU	LUOVUUS
TOIMELIAISUUS	ELOKUVAT	KIITOLLISUUS	NAURU
HALAUS	RENTOUTUMINEN	KESÄ	LUMI
RUOKARYTMI	MYÖTÄTUNTO	ANTEEKSIANTO	OPPIMINEN
INNOSTUS	ARVOT		

Voitte myös tehdä sanojen etsimisestä kilpailun. Kuka löytää ensin 10 sanaa? Entä 20? Tai 30?

13. Analysoi henkilöiden välisiä suhteita

1. Millaisia ihmissuhteita näytelmässä kuvataan?
2. Millaisia konflikteja eli ristiriitoja henkilöiden välillä on?

14. Kuuma tuoli -draamaharjoitus

- Laitetaan luokan eteen ”lavalle” yksi tuoli. Tuoliin istuu henkilö aina jossain roolissa. Voidaan toteuttaa myös pienissä ryhmissä, joissa jokainen saa vuorollaan roolin ja muut kyselevät häneltä kysymyksiä.
- Kuumaan tuoliin voidaan kutsua vuorollaan esimerkiksi
 - Hanna lapsena, nuorena aikuisena tai vanhana
 - Hannan lapset Liisa tai Aki nuorina tai keski-ikäisinä
 - Hannan lasten isä Ripa
- Muut haastattelevat henkilöä, joka vastailee roolissa. Jos vastausta ei tiedetä, täytyy roolin ottajan yrittää vastailta oman mielikuvansa pohjalta.
- Harjoitusta tehdessä kannattaa vielä tarkentaa, että roolihenkilö kuvitellaan tuoliin sellaisena kuin hän on. Mielikuvitus kehiin!
- Lopuksi voidaan keskustella, heräsikö harjoituksen aikana henkilöistä uusia ajatuksia tai kysymyksiä.
- Harjoitus voidaan toistaa kutsumalla tuoliin samat hahmot viiden tai kymmenen vuoden kuluttua. Mitä heille nyt kuuluu? Miten heidän kävi?

15. Tukea esityksen herättämiin tunteuksiin

Heräsikö näytelmää katsoessa omakohtaisia tunteuksia ja kokemuksia, joihin kaipaisit apua ja tukea?

Näytelmä on fiktiota, mutta samanlaisissa tunteissa ja elämäntilanteissa eletään myös oikeassa elämässä. Hankalien asioiden ja tunteiden kanssa ei tarvitse jäädä yksin. Avun tarjoajia on paljon, joista monet myös maksuttomia. Apua voi kysyä esimerkiksi kouluterveydenhuollon, opiskelijaterveydenhuollon, terveyskeskuksen tai työterveyshuollon kautta. Lisäksi apua on saatavissa myös monien järjestöjen ja vapaaehtoisten ylläpitämistä paikoista, niin kasvokkain kuin verkossakin. Moniin voi olla yhteydessä myös anonyymisti eli omaa henkilöllisyyttä ei tarvitse paljastaa.

Nämä toimijat on valittu erityisesti siitä näkökulmasta, mistä päihde- tai mielenterveyshäiriöisen ihmisen nuoret läheiset voivat saada itselleen apua.

Apuu-chat on suunnattu 7–15-vuotiaille lapsille. Se löytyy osoitteesta [apuu.fi](https://www.apuu.fi). Palvelu on avoinna joka päivä klo 9–22. Vastaajina chatissa on SOS-Lapsikylän ammattilaisia ja koulutettuja vapaaehtoisia. He auttavat myös eteenpäin avun piiriin, jos chatissa tulee esiin, että soittaja kokee olonsa turvattomaksi tai uhatuksi.

Sekasin-chat on suunnattu 12–29-vuotiaille. [Sekasin-chat](#) on auki verkossa arkisin klo 9–24 ja viikonloppuisin klo 15–24. Chatissa voi puhua niin suomeksi kuin ruotsiksi. Sen tunnuksena on lause: *Sekasin – jotta kukaan nuori ei jäisi pahan olonsa kanssa yksin*. Lisäksi on tarjolla ryhmächat ja discord -yhteisö: **Sekasin Gaming**, joka on suunnattu yli 16-vuotiaille. Discord-yhteisö perustuu vertaistukeen. Sekasin toiminnan järjestäjä on Sekasin-kollektiivi, johon kuuluu iso määrä erilaisia toimijoita kuten järjestöjä, evankelisluterilainen kirkko ja oppilaitoksia.